

Sygn. akt VIII C 1754/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant : st. sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko U. P. (1)

z udziałem Prokuratora Prokuratury Rejonowej Ł.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 547,56 zł (pięćset czterdzieści siedem złotych pięćdziesiąt sześć groszy) nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt VIII C 1754/17

UZASADNIENIE

W dniu 2 listopada 2016 roku powód - Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanej U. P. (1) w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 1.074,37 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych oraz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 180 zł. W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwaną kwoty z tytułu zawartej w dniu 7 stycznia 2017 roku umowy o kredyt pocztowy nr (...) - (...).

(pozew w e.p.u. k. 2-3v.)

W dniu 16 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, którym zasądził od pozwanej na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

Postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie uchylił powyższy nakaz zapłaty wobec niemożności doręczenia go stronie pozwanej a sprawa została przekazana celem rozpoznania do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi.

(nakaz zapłaty k. 4, postanowienie k. 6)

Po przekazaniu sprawy z e.p.u., powód uzupełnił braki pozwu i podtrzymał powództwo w całości.

(pismo procesowe k. 8-10)

Postanowieniem z dnia 2 listopada 2017 roku zawieszono postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. wobec nie wskazania adresu pozwanej, które następnie podjęto postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2018 roku. Tego dnia Sąd ustanowił ponadto dla pozwanej, nieznaney z miejsca pobytu, kuratora dla doręczeń, określając jego wynagrodzenie na kwotę 150 zł.

(postanowienie z dn. 02.11.2017r. k. 40, postanowienie z dn. 03.08.'18r. k. 52, postanowienie z dn. 03.08.'18r. k. 53)

W dniu 18 grudnia 2018 roku swój udział w sprawie zgłosił Prokurator Prokuratury Rejonowej Ł. w Ł..

(zgłoszenie k. 90)

Na rozprawie w dniu 16 stycznia 2019 roku pełnomocnika powoda nie stawił się, kurator pozwanej wnosił o oddalenie powództwa podnosząc zarzut nieważności umowy pożyczki. Ustanowiony kurator jednocześnie wskazał, że ustalił miejsce pobytu pozwanej w (...). W konsekwencji postanowieniem z dnia 11 lutego 2019 roku Sąd zwolnił kuratora dla doręczeń ustanowionego dla pozwanej od udziału w sprawie. Do chwili zamknięcia rozprawy stanowiska strony pozostały niezmienione.

(protokół rozprawy k. 98-99, k. 143, postanowieniem z dnia 11 lutego 2019 roku k. 110)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 stycznia 2016 roku pozwana U. P. (1) zawarła z Bankiem (...) Spółką Akcyjną w W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...) - (...), na mocy której, powód udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 1.200,00 zł, którą pozwana zobowiązała się spłacić w 12 miesięcznych ratach w wysokości po 100 zł każda począwszy od 1 marca 2016 roku do 1 lutego 2017 roku.

(umowa pożyczki k. 15-20, okoliczności bezsporne)

Pozwana nie wywiązała się z przyjętego na siebie zobowiązania i nie spłacała pożyczki w terminie, na skutek czego powód pismem z dnia 5 kwietnia 2016 roku wezwał ją do uregulowania zadłużenia w terminie 14 dni. Również w dniu 11 maja 2016 roku powód skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty w terminie 14 dni, pod rygorem wszczęcia postępowania windykacyjnego. Pismem z dnia 6 czerwca 2016 roku powód wezwał pozwaną do spłaty przeterminowanego zadłużenia w wysokości 244,10 zł w terminie 14 dni m.in. pod rygorem wypowiedzenia umowy.

Pismem z dnia 2 sierpnia 2016 roku powód wypowiedział pozwanej z dniem 2 sierpnia 2016 roku umowę pożyczki jednocześnie zakreślając 30 dniowy termin wypowiedzenia i wezwał do zapłaty zadłużenia w łącznej kwocie 1.049,90 zł.

(wezwanie do zapłaty z dn. 05.04.'16r. k. 24, wezwanie do zapłaty z dn. 11.05.'16r.

wraz z potwierdzeniem nadania k. 25-27, wezwanie do zapłaty z dn. 06.06.'16r.

wraz z potwierdzeniem nadania k. 28-30, wypowiedzenie umowy wraz z potwierdzeniem odbioru k. 21-23, okoliczności bezsporne)

Pozwana U. P. (1) ma 71 lat, od dnia 23 listopada 2017 roku jest podopieczną Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Służebniczek

(...) im. Bł. E. B., gdzie przebywa na stałe. Podopieczna została tam umieszczona decyzją Prezydenta Miasta Ł. (...).

(...).463.2017. UM-MŁ z dnia 17.11.2017r.

Postanowieniem z dnia 21 maja 2018 roku, wydanym w sprawie o sygn. XII Ns 29/18, Sąd Okręgowy w Łodzi ubezwłasnowolnił częściowo z powodu zaburzeń psychicznych U. P. (2). Kuratorem dla pozwanej częściowo ubezwłasnowolnionej została ustanowiona jej córka M. B..

(oświadczenie k. 70, postanowienie SO w Łodzi k. 86, postanowienie SR dla Łodzi-Widzewa w Łodzi k. 92)

Pozwana choruje na chorobę psychiczną – zespół paranoidalny na podłożu organicznych zmian (...). Badana zaczęła chorować prawdopodobnie wiosną 2015 roku, a być może nawet od ok. 2010 roku. Z biegiem czasu choroba nasiliła się powodując rozmaite zaburzenia funkcjonowania.

U. P. (1) w chwili zawarcia umowy pożyczki w dniu 7 stycznia 2016 roku była w stanie wyłączającym możliwość świadomego i swobodnego podejmowania decyzji i wyrażanie woli czyli nie była zdolna by podjąć decyzję o zawarciu w/w umowy.

(pisemna opinia sądowo-psychiatryczna k. 121-128, historia choroby plik k. 105, karta informacyjna leczenia szpitalnego plik k. 108)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w sprawie dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony postępowania. Podstawę ustaleń faktycznych stanowiła również opinia sądowo-psychiatryczna wydana przez biegłego psychiatrę A. Z.. Wydając opinię biegły oparł

się na dokumentacji medycznej pozwanej oraz przeprowadzonym badaniu pozwanej, których zawartość oraz wyniki uwzględnił podczas opracowywania wniosków końcowych. Oceniając pisemną opinię biegłego psychiatry, Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w jej treści wniosków, opinia ta była bowiem rzetelna, jasna oraz logiczna. Opinia biegłego odzwierciedla staranność i wnikliwość w badaniu zleconego zagadnienia, wyjaśnia wszystkie istotne okoliczności, podaje przyczyny, które doprowadziły do przyjętej konkluzji, a równocześnie jest poparta głęboką wiedzą i wieloletnim doświadczeniem zawodowym biegłego. Jednocześnie opinii tej nie podważają pozostałe dowody, nie była ona również kwestionowana przez strony procesu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie niesporne były twierdzenia faktyczne powoda o tym, że pozwana zawarła z nim umowę pożyczki gotówkowej, w ramach której pozwanej została przyznana określona w umowie kwota pieniężna, którą U. P. (1) zobowiązała się spłacić w oznaczonych terminach spłaty. Poza sporem pozostawało ponadto, że pozwana uchybiła powyższej powinności, na skutek czego pożyczkodawca wypowiedział przedmiotową umowę.

W sprawie zaszyły jednak przesłanki, o których mowa w art. 82 k.c., skutkujące nieważnością umowy pożyczki stanowiącej źródło pozwu, co czyni żądanie powoda niezasadnym. Jak wykazało bowiem przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe, pozwana - jak wskazał biegły psychiatra - od co najmniej 2015 roku a być może nawet od 2010 roku cierpi na przewlekłą chorobę psychiczną – zespół paranoidalny na podłożu organicznych zmian w (...), z powodu której była hospitalizowana oraz znajduje się pod opieką poradni zdrowia psychicznego. O czym była mowa wyżej, strona powodowa, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, nie podważyła pisemnej opinii sądowo-psychiatrycznej, w konsekwencji Sąd uznał, że stanowi ona pełnowartościowy dowód, który może być podstawą czynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Skutkiem takiej oceny było przyjęcie przez Sąd, stosownie do wydanej przez biegłego psychiatrę opinii, że w dacie zawierania przedmiotowej umowy pożyczki U. P. (1) nie była zdolna do świadomego i swobodnego podjęcia decyzji i wyrażenia woli, co czyni złożone przez nią oświadczenie woli o związaniu się umową pożyczki z dnia 7 stycznia 2016 roku nieważnym, o czym przesądza treść art. 82 k.c.

W myśl powołanego przepisu, jakkolwiek powód skutkujący stanem wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, skutkuje nieważnością oświadczenia woli. Oświadczenie złożone w tym

stanie powoduje bezwzględną nieważność dokonanej czynności prawnej, co uniemożliwia stronom dochodzenie jakichkolwiek roszczeń z tytułu zawartej umowy. Jak podnosi się w judykaturze, brak świadomości charakteryzuje się brakiem rozeznania, niemożnością zrozumienia posunięć własnych lub też innych osób, niezdawaniem sobie sprawy ze znaczenia własnego postępowania, przy czym stan wyłączający świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli nie może być rozumiany dosłownie, nie musi więc oznaczać zupełnego zaniku świadomości (por. m.in. wyrok SN z dnia 11 grudnia 1979 roku, II CR 448/79, OSPiKA 1981/3/45; wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 roku, IV CSK 7/05, Legalis nr 173781). Z kolei stan wyłączający swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli może być rozumiany tylko jako stan, w którym możliwość wolnego wyboru jest całkowicie wyłączona. W przeciwnym wypadku niemal każde oświadczenie woli byłoby dotknięte rozważaną wadą, rzadko bowiem człowiek działa zupełnie swobodnie (por. m.in. cyt. wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 roku). Oczywiście samo wystąpienie choroby psychicznej po stronie składającego oświadczenie woli nie przesądza automatycznie o tym, że nastąpiło ono w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Przy badaniu omawianych przesłanek oświadczenia woli istotnym jest bowiem, czy to choroba wywołała taki stan. W omawianej sprawie taki związek przyczynowo-skutkowy został wykazany ponad wszelką wątpliwość, jego istnienie, o czym była już mowa, nie było również kwestionowane przez stronę powodową.

W konsekwencji powództwo w niniejszej sprawie należało oddalić w całości.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 98 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 547,56 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, na które złożyło się wynagrodzenie biegłego psychiatry.